

د اجتماعی چارو او کارلتولو وزارت

د ټولنی د ارزښتونو بنسټ په هالنډ کی

۲۰ فبروری ۲۰۱۴

محتوی

۳	مقدمه
۶	خیلواکی
۹	مساوات / برابری
۱۱	تړون او کار

مقدمه

ولایتی حکومتونو لپاره هر څلور کاله ټاکنی سر ته رسیږی. هر پنځه کال د اروپایی پارلمان لپاره ټاکنی کیږی. هغه خارجي وکړی چه د اروپایی اتحادیې د هیوادونو دی، حق لری چه په هغه ښار کی چه اوسیږی د ښاروالی په ټاکنو کی برخه واخلي. او هم د اروپایی پارلمان په ټاکنو کی برخه واخلي.

کوم بهرنیان چه د اروپایی اتحادیې ندی کولای شی هغه وخت د ښاروالی په ټاکنو کی برخه واخلي چه پنځه کاله یی په هالنډ کی ژوند کړی وی. یوازی هغه بهرنیان چه تابعیت یی اخیستی وی او د هالنډ تابعیت ولری حق لری چه د پارلمان او ولایتی حکومتونو په ټاکنی کی برخه واخلي. را پدی خوا کیدای شی داسی وویل شی چه دغه کسان د رأی ورکولو حق لری. دوی حق هم لری چه د یوی مشخصی دندی لپاره ځان داستازی په توگه وټاکي.

د قانون حاکمیت

په هالنډ کی قانون حاکمیت لری. دا په دی معنی چه ټوله خلک یو شان حقوق لری او ټوله باید مقررات مراعات کړی. همدارنگه حکومت هم باید قانون مراعات کړی. که چیری تاسی د دولت د کومی پریکړی سره موافق نه یاست، کولای شی چه اعتراض وکړی او د دولت په مقابل کی حقوقی دعوی پیل کړی. دولت باید د قاضی فیصله ومنی. او تاسی کولای شی چه د دولت نه د شکایتونو ملی څیړونکی ته شکایت وکړی. هغه بیا د شکایت له مخی بررسی کوی.

په دغه معلومات پانی کی د هغو ارزښتونو په هکله لولی کوم چه د هالنډی ټولنی بنسټ جوړوی. که تاسی دغه لوستلی وی نو پوهیږی چه مونږ په هالنډ کی د یو بل سره څرنگه چلند کوو، او ولی دا په دی ډول سره کوو. شاید چه دغه ارزښتونه تاسو ته معلوم وی، مگر داسی هم کیدلای شی چه دغه په هالنډ کی تر هغو چه ستاسی په هیواد کی دی توپیر ولری. دغه معلومات پانه تاسو ته د مهمو ارزښتونو، ټولنیزو مقرراتو او بنسټیزو حقوقو په هکله معلومات در کوی. په دی هکله معلومات ستاسو سره په ټولنی کی د ونډی اخیستلو په برخه کی مرسته کوی.

په دغه معلومات پانی کی تاسی د خپلواکی، برابری او یووالی په هکله لولی. دغه ارزښتونه څه مفهوم لری؟ تاسی خپل په ورځنی ژوند کی په دی باندی څرنگه پوهیږی؟ د هالنډ ټولنه ستاسو نه څه انتظار لری؟ او تاسی د ټولنی نه څه انتظار لری؟

ډموکراسی

په هالنډ کی ډموکراسی ده. په یوه ډیموکرات هیواد کی وکړی حق لری چه د هیواد رهبری په هکله په گډه سره پریکړی وکړی. دا په ټاکنو سره سر ته رسیږی. هر ۱۸ کلن یا تر هغه ستر هالنډی کولای شی په ټاکنو کی هغه کسانو ته رأی وکړی چه ځان یی کاندید کړی وی. ټاکنی آزاده او محرمی دی. یعنی چه هر څوک کولای شی رأی ورکړی او هیچوخت ضرور نه ده وویاست چه چاته مو رأی ورکړی ده. د پارلمان، ښاروالی شورا او

هالنډی ټولنه

په هالنډ کې هر څوک په ټولنې کې مرسته کوي. د بیلګې په توګه: که د مالیاتو په هکله فکر وکړی. هر څوک باید مالیات ورکړی. هغه کسان چه تر نورو زیاتې پیسې ګټې باید زیاته مالیه هم ورکړی. د مالیاتو د پیسونه دولت د هغو کارونو لپاره کار اخلي چی د ټولو لپاره مهم وی. د بیلګې په توګه: په لیارو، سوپرمارکتونو، زده کړی او د پولیسو لپاره.

زمونږ په هیواد کې د بیلابیلو عقایدو او ملیتونو خلک ژوند کوي. ستاسی د کار په وخت کې په یوه سوپر مارکیټ، ښوونځی او هر ځای کې د بیلابیلو کلتورونو د خلکو سره مخامخ کیږی. دا مهمه ده چه تاسی سربیره پر دغه پرتوپیرونو د هغوی درناوی وکړی.

د هالنډ ټولنه ډیره خلاصه ده. دا په دی معنی چه خلک آزاد دی هغه څه چه فکر کوی ویی وایی. دا په دی معنی چه نور کسان د هغه د نظر سره کیدای شی مخالف وی، هم یی ووايي. د نظر او مفکورو تبادلې مهمه ده ځکه چه خلک په دی توګه کولای شی څرنگه چی دی هم هغسی پاته شی.

زمونږ په هیواد کې هېڅ څوک مجبور ندی چه یوه مشخصی عقیدې له مخه ژوند وکړی. په هالنډ کې د ټولو خلکو نه غوښتل کیږی چه په ټولنه کې برخه واخلي. همدارنګه د هالنډ ټولنه ستاسو نه دا انتظار لری چه تاسی په ټولنه کې برخه واخلي. دا چه تاسی هالنډی ژبه زده کوی، په یو کار پسې ګرځی او یا داوطلبانه کار کوی (د خلکو سره وینی).

په هالنډ کې ستاسو ګټه د نورو د ګټو سره یو ډول ارزښت لری. په دغه معلومات پانی کې څرګندیږی چه تاسو په ټولنه کې کوم حقوق او مکلفیتونه لری.

اساسی قانون زموږ د قانونی حاکمیت بنسټ دی. په هغه کې د وګړو او دولت حقوق او مکلفیتونه ذکر شوی دی. خپلوالی، برابری او یووالی په اساسی قانون کې ډیر مهم دی. همدارنګه هالنډ د بشر د حقوقو بین المللی تړون لیکونه (د بشر د حقوقو اروپایی تړون لیک) لاس لیک کړی چه په هغه کې هم دغه ارزښتونه درج دی.

ټولنیز حقوق

تاسو په هالنډ کې خپله د خپل ژوندانه د اړتیاوو د پوره کولو مسوولیت لری. که چیری تاسو په هر دلیل چه وی، و نه توانیږی چه هغه تر سره کړی او هېڅ څوک نه لری چه مرسته درسه وکړی نو بیا دولت مرسته در سره کوی. او همدارنګه تاسی د روغتیا د ساتنې حق لری: تاسی د نورو په شان په هالنډ کې مکلف یاست چه ځان د دی لپاره بیمه کړی. که چیری تاسی ډاکټر ته باید ولاړی شی، بیمه د هغه زیاته اندازه لګښت ورکوی.

که چیری تاسی نور کار نه کوی، کولای شی چه د یوې ټاکلې مودې لپاره د مرستې معاش تر لاسه کړی. که چیری تاسی ناروغه سی او نور کار نه شی کولای، تاسو ته د مرستې معاش درکول کیږی.

د دی لپاره چه تاسی وروسته ښه کار پیدا کړی ښه زده کړه ډیره مهمه ده. په هالنډ کې زده کړه دومره مهمه ده چه مونږ د زده کړې مکلفیت لرو. د پنځه کلن نه تر شپاړلس کلن ماشومان په اجباری توګه باید ښوونځی ته ولاړ شی. په همدی توګه سره هغوی ځان د ټولنې او د کار بازار ته چمتو کولای شی. هغه ځوانانو چه تر شپاړلس کلنې وروسته یی ډیپلوم نه وی اخیستی باید چه تر اته لس کلنې پوری زده کړی وکړی.

خپلواکی

خپلواکی دا معنی لری چه تاسو کولای شی چه فکر وکړی، وواياست او هغه شان چه تاسی یی خپله غواړی ویی کړی. مونږ په هالنډ کی ډیره خپلواکی لرو. دا په دی معنی چه نور کسان هم حق لری فکر وکړی، وی وایی او هغه څه چه خپله غواړی ویی کړی. په دغه لاندی متن کی د مهمو خپلواکیو په هکله لیکل شوی.

عقیده

په هالنډ کی تاسو دا حق لری خپله انتخاب کړی چه په څه شی باندی عقیده لری. د بیلابیلو عقیدو خلک په هالنډ کی یو ډبل سره په امنیت کی ژوند وکړی. هیڅوک باید ځان د هغی عقیدی په خاطر چه لری یی، ځان تهدید او یا په بی امنی کی احساس نه کړی.

د عقیدی آزادی په دی معنی هم چی تاسی د دی حق لری چه هیڅ عقیده ونه لری. تاسی دا پریکړه په هری شیبی کی کولای شی وکړی. هیڅ څوک د دی حق نه لری چه په دغه هکله څه وواپی. تاسی دغه آزادی باید نورو ته هم ورکړی. تاسی حق نه لری د بل چا نه غوښتنه وکړی چه هغه باید ستاسو په شان عقیده ولری. که چیری کوم څوک غواړی چه نور په هیڅ شی باندی عقیده ونه لری، نو تاسی دی ته هم باید درناوی ولری. حتی که تاسی د هغه سره موافق هم نه یاست. هر څوک کولای شی نورو ته وښودی چه هغه په څه شی باندی عقیده لری. د بیلکی په توګه: که چیری څوک هغه زیورات چه .

یو سمبول لری واغوندی، ټیکری پر سر کړی او یا خولی او بل ډول جامی واغوندی. او که تاسی خپل د عقیدی له مخی د کوم شی د خوړلو اجازه نه لری، هیڅ څوک تاسی هغه ته نه مجبوره کوی. تاسی کولای شی خلک عبادتونو ته راوبلی او هم کولای شی چه په نوی عقیدی باندی پیل وکړی.

د ځینو دندو لپاره مهمه ده چه ټوله یو شان جامی واغوندی. د پولیسو کارکونکی حق نه لری چه د خپلی دندی د سرته رسولو په وخت کی صلیب په غاړه کړی او یا ټیکری پر سر کړی، ځکه چه هغوی باید بی طرفه وی.

هره عقیده چه تاسی لری خو باید قانون مراعات کړی.

مفکوره

په هالنډ کی د بیلابیلو کلتورونو بیلابیل خلک اوسیږی. هر څوک حق لری چه خپل شخصی نظر ولری. په هالنډ که تاسی حق لری هغه څه چه غواړی فکر وکړی، وواياست، ولیکی او ویی کړی. تاسی کولای شی یو متن ورځ پاتی او یا دولت ته ولیږی، مظاهره وکړی، مباحثه وکړی تر څو چه د خپل شخصی مفکوری نه مو دفاع کړی وی. طبعاً دا مهمه ده چه نور هم په نظر کی ونیسی.

په هالنډ کی ډیری ټلوویزیونی، خپرونی، ورځ پانی او مجلی شته. په دی هکله چه مطبوعات څه وایی او څه لیکي دولت هیڅ کوم واک نه لری.

د بیان آزادی؟

یو ژورنالیستی په ورځ پانی کی یو متن ولیکی چه په هغه کی یی د یوه هیواد د بیان د آزادی پر محدودیتونو باندی انتقاد کری وو. د دغه هیواد څو ځوانانو په هغه سره ځان توهین شوی احساس کری وو. هغوی د انټرنټ او تویت له لاری دغه ژورنالیستی ته توهین او تهدید کوونکی پیغامونه ورویلېدل. هغی په زرگونو پیغامونه چه په هغه کی یی کنځاوی او د مرګ خواست ورته کری وو تر لاسه کړه. دغه ژورنالیستی د تهدید له کبله عریضه وکړه.

هر څوک دا آزادی لری چه خپل نظر بیان کری، مګر څوک نه شی کولای هر شی ووايي. د بیلګی په توګه: تاسی حق نه لری د نفرت، تاوتریخوالی او توهین نه د نورو په مقابل کار واخلی.

یو بله بیلګه داده چه: یو څو کاله مخکی پولیسو یو کار تونیست (د کارتون انځورګر) یی بندی کری. په سل ګونو خلکو د دغه سړی نه شکایت کری وو. هغه د پیغمبر(ص) توهین کوونکی انځورونه ایستلی وه او هغه یی په انټرنټ کی ایښی وو. هغه ځکه ونیول شو چه داسی کارتونونه یی په انټرنټ کی ایښی وه چه کیدای شوی چه د مسلمانانو او هغو کسانو لپاره چه د پوستکی تیاره رنګ لری، تبغیض او خپه کوونکی وای. دغه انځورګر د بیان د پوره آزادی پلوی وو. هغه خپل په انځورونه سره خپل نظر د اسلام په هکله څرګندوی.

یو کارتونیسټ د دی لپاره چه خپل انځورونه په انټرنټ او ورځ پانه کی کښېږدی د اجازی اخیستلو ته ضرورت نه لری. پردی باندی باید قاضی وروسته پریکړه کری وای چه کارتونیسټ له حد نه سر غرونه کری وه که نه. چه د قاضی د قضاوت له مخی په دغه قضیې کی سر غرونه نه وه شوی.

ټولنه

دا مهمه ده چه تاسوپه هالنډ کی ځان لکه خپل په کور کی احساس کری. د خلکو سره وپېږنی او په ټولنی کی ګډون و کری. د بیلګی په توګه: تاسی کولای شی د یوی سپورټی ټولنی غړیتوب تر لاسه کری. د خلکو د تجمع مرکز ته لاړ شی او یا سبق یا کورس ووايست. په دی توګه تاسی هغه کسان پیژنی چه ستاسو په شان شیان یی خوشبېری.

تاسو په هالنډ کی خپل ځانته ټولنه جوړولای شی. د بیلګی په توګه یوه سپورټی ټولنه، یوه کاری اتحادیه، یو سیاسی ګوند او یا خپل د وطنوالو لپاره یوه ټولنه جوړه کری. د یوی ټولنی، کاری اتحادیې او سیاسی ګوند له لاری خپل ږغ واوروی. په دغه دلیل سره په دموکراسی کی مهمه ده چه خلک اتحادیې جوړی کری. د یوی اتحادیې په پیل کولو سره تاسی نه یوازې خلک پېږنی بلکه د بیلګی په توګه پر سیاست باندی اغیزه اچولی شی.

طبیعی ده چه هر څوک په یوی اتحادیې کی باید قانون مراعات کری. قاضی کولای شی چه هغه اتحادیه بنده کری. د بیلګی په توګه: د تاوتریخوالی نه کار اخیستل منع دی.

که چیری تاسی ورسره موافق نه یاست نو کولای شی چه ووايست. د دی نه تاسی هیڅ څوک نه شی منع کولای چه خپل نظر ووايست. دغه خپلواکی مونږ ته په هالنډ که ډیره ارزښت ناکه ده، ځکه چه په دموکراسی کی هغه وخت ښی پریکړی کیدای شی چه زیاتو نظریاتو ته غوږ نیولی شوی وی.

هره مفکوره چه تاسی لری باید چه قانون مراعات کری. دا په دی معنی چه تاسی قطعاً د هیڅ چا سپکاوی ونکړی، څوک خپه نکړی او یا د نفرت او دشمن په سترګه ورته ونه گوری. دا ساده خبره نه ده چه د بیان د خپلواکی د حد په هکله پریکړی وشي. په هالنډ کی په دی هکله ډیری خبری کیږی خو آخرنی پریکړی قاضی باندی کوی.

یعنی چه تاسی حق لری ووايست چه څه نظر لری. ځکه چه مونږ د ټولو سره په یو شان چلند کوو. نو هر څوک کولای شی ووايي چه هغه څه نظر لری. داسی کیدای شی چه څوک تاسی ته یو څه ووايي چه تاسی ورسره موافق نه یاست او یا په هغه باندی خپه شی. ځکه چه د بیان خپلواکی دوه اړخه لری، که چیری هر څوک حق ولری چه خپل نظر بیان کری. کله هم کیدای شی چه یو څوک توهین شی. د بیان خپلواکی په دغه معنی نه ده چه هر څوک، هر شی کولای شی ووايي یا باید یی ووايي.

که چیری تاسی ځان توهین شوی او یا تبعیض شوی احساسوی، نو تاسی کولای شی چه د تبعیض ضد اداری ته اطلاع ورکړی. قاضی به بیا پریکړه باندی وکړی. د ځینو خبرو ویل هم منع دی. د بیلګی په توګه: څوک نه شی کولای چه به بل چا باندی کوم شی وکړی او یا داسی شیان ووايي چه د تاوتریخوالی باعث وګرځی.

د ژوندانه ډول

په هالنډ کی خلک حق لری وښودی چه کومه عقیده لری او د خپل ژوندانه ډول خپله غوره کری. دا په دی معنی چه تاسی کولای شی خپل د خوښی موسیقی ته غوږ و نیسی، خپل د خوښی جامی واغونډی او کومه ورځ پانه غواړی ولوی او څه شی غواړی وخوری.

په دی کی هم استثنائات شته. د پولیسو یو مامور باید بی طرفه وښکاري. ځینی موسسی د خال وهلو او د بدن د سوری کولو لپاره مقررات لری. د بیلګی په توګه: هغوی نه غواړی چه د هغو د کارکونکو پر بدن باندی خالونه او سوری ولیدل شی. دا یا د امنیت له کبله وی او یا دا چه ښه نه ښکاري. نور کسان ستاسو د ژوندانه ډول نه شی ټاکلی. داسی هم کیدای شی چه ستاسو ګاونډی د ژوندانه ډول بل شان وی او عقیده یی ستاسو نه توپیر ولری او یا بل ډول جامی واغونډی. که یوازې دا ومنی چه زیات خلک له تاسو نه توپیر لری او یو د بل مراعات وکړی نو کولای شو چه په هالنډ ښه ژوند سره وکړو.

د ګاونډی خپلواکی لکه نوری خپلواکیانی هم یو حد لری. د بیلګی په توګه ستاسو ګاونډی نه شی کولای چه د شپی لخوا په جګ ږغ موسیقی واوری. که چیری تاسی شکایت ځینی لری.

داسی نور مهم انتخابونه هم شته چه تاسی یی خپل د بدن په هکله یی وکړی. یعنی چه ښځی کولای شی خپله دا غوره کړی چه خپل په گیده کی ماشوم سقط کړی که نه؟ همدارنگه په هالنډ کی د ترحم له مخی ژوند ختمول تر ټاکل شوی شرایطو لاندی مجاز دی. هغه څوک چه د یوی نه زغملو وړ ناروغی له لاسه رنځ وړی او د روغتیا امید یی نه وی د ډاکټر نه غوښتنه کولای شی چه ژوند یی ختم کړی.

په داسی حال کی چه د ترحم له مخی مړینه او د جنین سقط (غورځول) په هالنډ کی مجاز دی خو تر اوسه پوری هر وخت د بحث لپاره د پام وړ موضوع ده. سیاسی گوندونه په دی هکله بیلابیل نظریات لری.

تاسی هم کولای شی په هالنډ کی د یوی ډلی خلکو سره په کوڅی کی د غونډی یا مظاهری لپاره راټول شی. مظاهره د مخالفت کولو یو ډول دی. د مظاهری په کولو سره تاسی کولای شی خپل ږغ واوروی.

که چیری تاسی غواړی مظاهره وکړی باید مخکی ښاروالی ته خبر ورکړی ښاروالی یوه مظاهره یوازی په دی دلیل چه ورسره موافقه نه لری، نشی کولای منع کړی. مظاهره یوازی هغه وخت امکان لری چه تاسی په هغه سره نور خلک د خطر سره مخامخ نکړی، ترافیکو او یا د خلکو روغتیا ته ستونځی جوړی نکړی. که چیری مظاهره چیان قانون مراعات نکړی نو پولیس حق لری مداخله وکړی او ښاروالی کولاشی مظاهره ودروی.

د ځان واک درلودل

تاسو کولای شی چی د خپل ژوند چاري په خپله غوره کړی. دی ته مونږ د خپل ځان واک درلودل وایو. په دی توگه تاسی خپله غوره کولای شی چه یوه عقیده پر مخ بوځی که نه. تاسی خپل د ژوند طریقه پخپله غوره کولای شی. تاسی همدارنگه کولای شی چه خپله د خپل ژوند ملگری غوره کړی او واده ورسره وکړی. تر څو چه وکولای شی په خپلواکه توگه سره د خپل جنسی طبیعت نه دفاع وکړی. د ځان واک درلودل ډیری خپلواکيانی په بر کی نیسی چه وکړی د هغه حق لری.

خپل د ځان د واک درلودلو حق دا معنی هم لری چه تاسی خپله دا ټاکلی شی چه د خپل بدن سره څه وکړی. هیڅ څوک حق نلری چه تاسی خوږ کړی او که چیری تاسی و نه غواړی حتی یو ډاکټر هم هغه وخت تاسی معاینه کولای شد چه اجازه مو ورته ورکړی وی.

په قانون کی په دغه مقرری کی استثنائات شته. د بیلگی په توگه: پولیس حق لری چه تر ټاکل شوی شرایطو لاندی تاسی تلاشی کړی. تر څو وپوهیږی چه تاسی اسلحه د ځان سره لری که نه؟ او همدارنگه پولیس حق لری ټیسټ وکړی چه آیا موټروان الکحول څښلی دی که نه؟

مساوات/برابری

دا پروا نلری چه تاسی د کوم خای یاست: هر څوک د هر خای چه وی د یوشان چلند حق لری. دا په دی معنی ده چه تاسی د هغه کس په شان چه په هالنډ کی زیږیدلی وی د کار حق لری.

دا هم مهمه ده چه جسمی او عقلی معلولین په ټولنه کی ونډه واخلي. هغوی هم باید لکه نور کسان یو شان د کار حق ولری، که یو څوک د یوه کار لپاره مناسب وی یوازی له دی کبله چه هغه معلول دی حق نشته چه رد شی. کله کله باید یو شرکت د هغه لپاره یو مناسب د کار خای جوړ کړی.

ټول انسانان یو برابر دی. د برابری نه زموږ مطلب دا ندی چه ټوله انسانان باید یو شان وی، ولی چه هر انسان یو له بل سره توپیر لری مگر ټول یو برابر ارزښت لری. د هر چا سره باید یو شان چلند وشی.

په یو شان سره چلند

به هالنډ کی د انسانانو سره په یو شان حالاتو کی یو شان چلند کیږی. دا د برابر چلند حق دی. که تاسی ښځه یاست یا نارینه، که د خپل جنس په شان او یا مخالف جنس خوښونکی یاست ځوان یا زوړ، په هالنډ کی زیږیدلی یاست او یا په بل هیواد کی. یو شان چلند دا معنی هم لری چه په هالنډ کی د ټولو لپاره مقررات یو شان دی. د عیسویانو، مسلمانانو او یا نورو دینونو لپاره، د ښځو او هم د هم جنس خوښونکو لپاره یو شان مقررات شته. طبیعی ده چه یو شان چلند هغه وخت کیدای شی چه شرایط هم یو شان وی او یو بل ته یا ډیر زیات ورته وی. کار ورکونکی حق نلری چه ښځی د میندوارتوب او یا د کوچینی ماشومانو د درلودلو له کبله رد کړی. او د یو ډول کار لپاره یو ښځی ته تر نارینه حق نه لری کم معاش ورکړی. په سوپرمارکتونو کی کارکونکی یوازی له دی کبله چه زاړه شوی دی د کار نه باید ونه ایستل شی.

د تبعیض او توپیر منع

که چیری تاسی احساس کوی چه د کار په ځای، دباندي تګ (تفریح) او یا کوم بل ځای کی د تبعیض سره مخامخ یاست نو کولای شې چه د تبعیض ضد ادارې، پولیسو او یا د بشر د حقوقو ادارې ته خبر ورکړی.

- د تبعیض سره د اداره مبارزه: په سایټ کی وگوری

www.discriminatie.nl

- همدارنګه په لاندنی سایټ کی وگوری:

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/discriminatie/aangifte-doen-van-discriminatie

www.mensenrechten.nl

په ډیر تأسف سره تاسی عملاً د تبعیض سره مخامخ کیږی. داسی پیښیږی چه یو هالنډی کار ورکونکی غواړی تر پولنډی یا سورینامی کارکونکی یو هالنډی ته کار ورکوی. او یا نارینو و ته د ننوتلو اجازه هغو ځایونو ته چه د تفریح لپاره دی ورنکړای شې، ځکه چه د یوه بل هیواد دی. دا د منلو وړ نه ده.

همدارنګه د هغو کسانو سره چه د مخالف جنس او یا د همجنس سره علاقه او اړیکې لری په یوه ډول چلند کیږی. همجنس بازه خلک د نورو په شان خپل د ژوندانه طریقه لری، او له ځانه ټولنی لری. په هالنډ کی خلک کولای شې چه خپل د همجنس سره واده وکړی. هالنډ په نړی کی لومړی هیواد دی چه دی ته یی اجازه ورکړی.

لنډه دا چه په هالنډ کی تبعیض په هیڅ ډول نه منل کیږی. تاسی نباید د خپلی عقیدې، ملیت او یا ژوندانه د طریقی په موخه د تبعیض سره مخامخ شې. او په همدی توګه تاسی هم حق نلری چه د نور کسان د هغوی د عقیدې، ملیت او د هغوی د ژوندانه د طریقی په موخه تبعیض وکړی.

کار او د یو بل سره اتحاد

یو دبل سره اتحاد درلودل څه معنی لري؟ یو د بل سره اتحاد درلودل دا معنی لري چې یو بل په نظر کې ونیسو تر څو په دې وپوهیږو چې نور هم مونږ په نظر کې ونیسو.

د یو بل سره مرسته کول

هالنډ یو بېا هیواد دی. خلک دلته ډیر آزادي او چانسونه لري چې خپل ژوند دلته جوړ کړي. طبعاً دلته ځینې ستونځې هم شته چې باید حل شي، مګر اکثره شیان دلته ښه تنظیم شوي دي.

په هالنډ کې هر څوک مالیات ورکوي. هغه خلک چې ډیری پیسې ګټي، تر نورو ډیر مالیات ورکوي. دولت د مالیاتو د پیسو نه د ښوونځیو، لارو جوړولو او په سړکونو کې د پولیسو لګښت ورکوي. نو ځکه ډیر مهمه ده چې خلک یو د بل سره مرسته وکړي.

په هالنډ کې ډیر خلک رضا کاره دندې تر سره کوي. د بیلګې په توګه په یوه سپورټي کلوپ، د پالنې په یوې موسسې او ښوونځیو کې کارونه کوي. نور خلک په کور کې د یو چا روزنه کوي.

د پیسو لاس ته راوړل

تاسې باید خپله دا هڅه وکړي چې د ژوند کولو لپاره په کافي اندازه پیسې لاس ته راوړي. که تاسې په ژبې ښه نه پوهیږئ، کولای شئ چې د کورنۍ، ملګرو یا ادارو نه مرسته وغواړئ. که چیرې هیڅ نه شي کیدای چې تاسې خپله پیسې وګټئ نو دولت به ستاسو سره مرسته وکړي. د بیلګې په توګه: که تاسې دومره ناروغه شئ چې نور کار نه شي کولای او یا د کار نه منفک شئ او د کرایې او خوراک پیسې نه لري نو کولای شئ چې ترټاکلو شرایطو لاندې د دولت نه د کورد کرایې د مرستې پیسې، د مرستې معاش او د روغتیا بيمې د لګښت د پیسو درخواست وکړي. چې په هغه پیسو تاسې کولای شئ خپل د کور کرایه ورکړي، خرچ په رانیسې د بيمې لګښت او نورو لګښتونه په وکړي.

کار

که تاسې کار کوي نو د حداقل معاش مستحق یاست. آیا دا څومره دي؟ کولای شئ چې په لاندنۍ سایټ کې د حداقل معاش تر موضوع لاندې پیدا کړئ: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/-minimumloon/vraag-en-antwoord/hoe-hoog-is-het-minimumloon.html> ستاسې آمر دا حق نه لري چې تاسو ته تر حداقل معاش لږ معاش درکړي. د دې په څنګ کې تاسې د بیکارۍ د وخت او رخصتۍ مستحق یاست. په ورځې کې د کار د ساعتونو او دا چې تاسې څو ځله باید تفریح وکړي، لپاره هم مقررات شته.

حد اقل معاش

تاسې په اونۍ کې شپږ ورځې کار کوي د سهار د اته بجو نه د مازډیکر تر پنځه بجو پورې د هرې اونۍ په پای کې ۱۰۰ اېرو معاش اخلي. تاسې شک لري چې دا لږ دي. مګر جرات نکوي چې ووايست ځکه چې ستاسو آمر کولای شئ په ډیره آسانی سره بل څوک پیدا کړي چې په دغه پیسو کار ورته وکړي. تاسو څه کوي؟

په هالنډ کې د حداقل معاش شته. د یوې کاري اونۍ لپاره تاسې په (۲۰۱۴) کال کې په اکثر حد سره ۴۰۰۰ ساعته کار لپاره باید ۳۴۲.۸۵ اېرو درکړل شي. دا خالص معاش نه دی، د دې نه تاسو باید مالیه هم ورکړي.

په هالنډ کې اوس هم داسې کارورکونکي شته چې تر حداقل لږ معاش ورکوي. دې ته تر حد کم معاش ورکول وايي. که چیرې تاسې ترحد اقل لږ معاش تر لاسه کوي، خپله باید یو اقدام وکړي. که ستاسې آمر ستاسو خبرو ته غوږ نه نیسي تاسې کولای شئ چې د تفتیش ادارې SZW او یا قاضي ته مراجعه وکړي.

دغه معلومات پاڼه:

د ټولنيزو چارو او کار لټولو وزارت نشریه ده

چاپ شوی ده:

د پرو دیموس، د دموکراسۍ او قانوني حاکمیت کور لخوا

فوتوگرافي: www.mieke-ann.nl (پاڼی ۳، ۴، ۸، ۹، و ۱۰)

فیبروری ۲۰۱۴ | د چاپ شمیره ۶۲۳۸۰۰-۷۳۵